

تحولات هفتگی بازار نفت و گاز

واحد پژوهش اتحادیه اوپکس

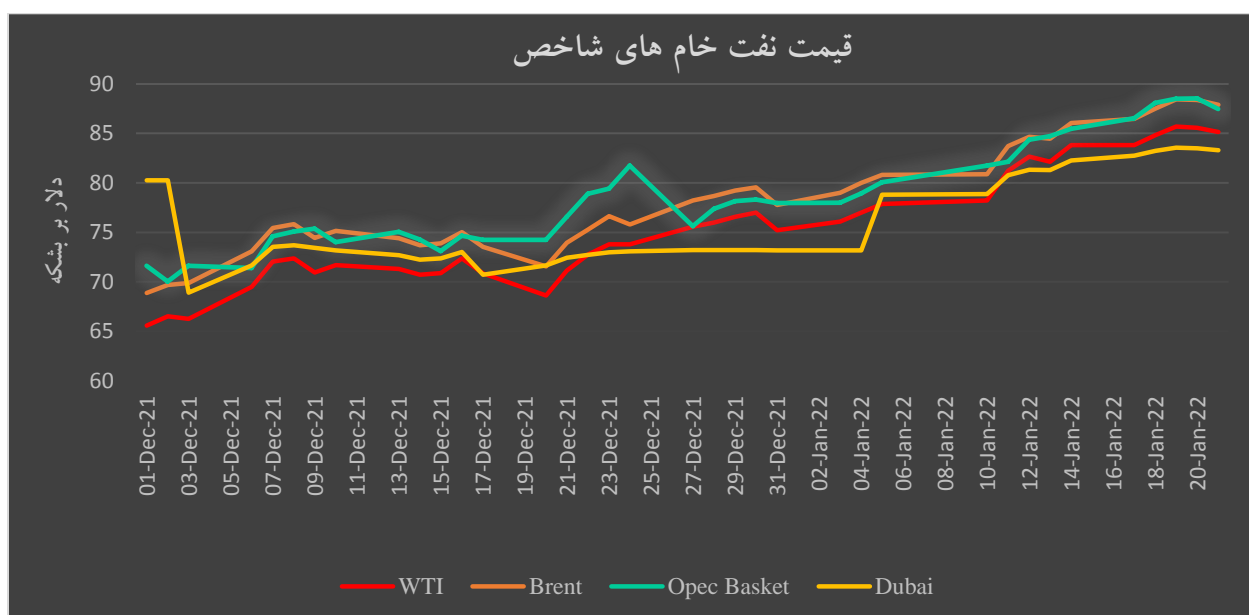
۲۱ ژانویه ۲۰۲۲

تمولات بازار نفت

روند قیمت‌ها:

در هفته منتهی ۲۱ ژانویه، قیمت نفت‌خام‌های شاخص در معاملات فیوچرز به دلیل افزایش تقاضای جهانی نفت خام و تداوم کمبود عرضه نفت، قطع شدن خط لوله نفت خام عراق-ترکیه، افزایش سطح خوراک پالایشی نفت آمریکا، افزایش تعداد قراردادهای بورس‌بازان در بازار نایمکس افزایش یافت. تمامی شاخص‌های نفت خام برای پنجمین هفته متوالی افزایش یافتند و در این هفته متوسط قیمت نفت خام‌های وست تگزاس، برنت، سبد اوپک و دبی نسبت به هفته گذشته به میزان ۴/۱، ۱/۹۵، ۲/۷۶ و ۱/۳۶ درصد افزایش یافت.

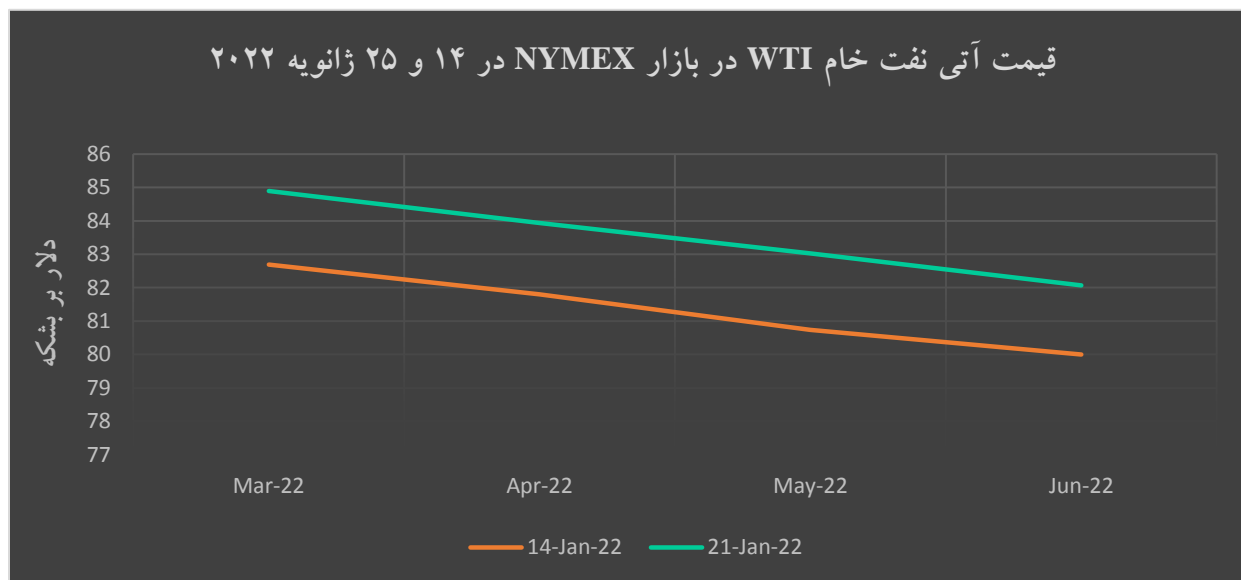
Source: oilprice, OPEC

در بازارهای بورس نایمکس و لندن در هفته منتهی به ۲۱ ژانویه، ساختار بازارها در وضعیت بکواردیشن^۱ قرار داشت. در بازار نایمکس در ۱۴ ژانویه، قیمت قراردادهای ماه اول ۸۳/۲ دلار بر بشکه بود که نسبت به قراردادهای ماه چهارم-می ۲۰۲۲- به میزان ۲/۴۶ دلار بر بشکه، بالاتر بود. در ۲۱ ژانویه، قیمت قراردادهای ماه اول ۸۴/۹ دلار بر بشکه بود که نسبت به قراردادهای ماه چهارم به میزان ۲/۸۳ دلار بر بشکه، بالاتر بود.

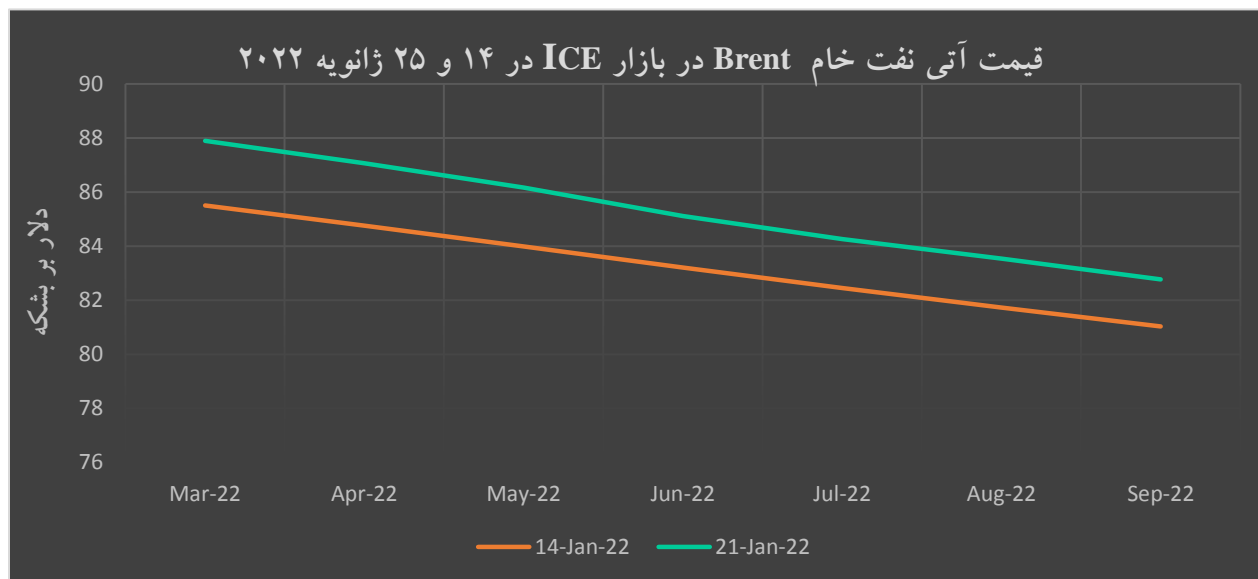
^۱ بکواردیشن (Backwardation) به شرایطی گفته می‌شود که در بازار فیزیکی قیمت‌های آتی از قیمت‌های نقدی کمتر است.

در بازار آیس (ICE) در ۱۴ ژانویه، قیمت قراردادهای ماه اول ۸۵/۵۱ دلار بر بشکه بود که نسبت به قراردادهای ماه چهارم به میزان ۲/۳ دلار بر بشکه، بالاتر بود. در ۲۱ ژانویه، قیمت قراردادهای ماه اول ۸۷/۹ دلار بر بشکه بود که نسبت به قراردادهای ماه چهارم به میزان ۲/۷۹ دلار بر بشکه، بالاتر بود.

Source: CME, January 2022

Source: ICE, January 2022

براساس گزارش هفتگی اداره اطلاعات انرژی آمریکا^۲ سطح ذخیره‌سازی نفت خام در آمریکا در هفته منتهی به ۲۱ ژانویه، ۲/۴ میلیون بشکه افزایش یافت و به ۴۱۶/۲ میلیون بشکه رسید. میزان خوراک نفت خام پالایشگاهی نیز نسبت به هفته قبل با ۴۴ هزار بشکه در روز افزایش به ۱۵,۴۹۷ هزار بشکه رسید. نرخ بهره‌برداری از پالایشگاه‌ها^۳ نسبت به هفته گذشته به میزان ۰/۵ واحد درصد کاهش یافت (جدول ۱). براساس گزارش بیکر هیوز، در هفته منتهی به ۲۱ ژانویه، تعداد دکل‌های حفاری نفت آمریکا ۱ دستگاه کاهش یافت و مجموع دکل‌های آمریکا به ۶۰۴ دستگاه رسید (جدول ۲).

جدول (۱): اطلاعات هفتگی نفت خام در آمریکا، هفته منتهی به ۲۱ ژانویه، ۲۰۲۲

تغییرات هفتگی	هفته منتهی به ۱۴ ژانویه ۲۰۲۲		تغییرات هفتگی
	هفته منتهی به ۲۱ ژانویه ۲۰۲۲	ژانویه ۲۰۲۲	
ذخیره سازی تجاری نفت خام آمریکا (میلیون بشکه)	۴۱۳/۸	۴۱۶/۲	۲/۴
ذخیره سازی بنزین (میلیون بشکه)	۲۴۶/۶	۲۴۷/۹	۱/۳
ظرفیت بهره برداری پالایشگاه (درصد)	۸۹	۸۸/۵	-۰/۵
خوراک پالایشگاهی (هزار بشکه در روز)	۱۵,۴۵۳	۱۵,۴۹۷	۴۴
صادرات نفت خام (هزار بشکه در روز)	۲,۶۱۰	۲,۷۹۶	۱۸۶
خالص واردات نفت خام (هزار بشکه در روز)	۴,۱۳۶	۳,۴۴۰	-۶۹۶

Source: U.S. Energy Information Administration, January 26, 2022

جدول (۲): تعداد دکل‌های حفاری فعال در آمریکا و کانادا، هفته منتهی به ۲۱ ژانویه، ۲۰۲۲

تغییرات هفتگی	هفته منتهی به ۱۴ ژانویه ۲۰۲۲		تغییرات هفتگی
	هفته منتهی به ۲۱ ژانویه ۲۰۲۲	ژانویه ۲۰۲۲	
			آمریکا
	۴۹۲	۴۹۱	تعداد دکل‌های نفتی
	۱۰۹	۱۱۳	تعداد دکل‌های گازی
	۶۰۱	۶۰۴	مجموع تعداد دکل‌های آمریکا
			کانادا
	۱۲۱	۱۳۴	تعداد دکل‌های نفتی
	۷۰	۷۸	تعداد دکل‌های گازی
	۱۹۱	۲۱۲	مجموع تعداد دکل‌های کانادا

Source: Baker Hughes, January 2022

^۲. U.S Energy Information Administration, January 26, 2022

^۳. نرخ بهره‌برداری از پالایشگاه‌ها عبارت است از درصد ظرفیت فعلی تولید پالایشگاه‌ها به ظرفیت اسمی پالایشگاه‌ها.

عوامل تأثیرگذار بر قیمت نفت در هفته منتهی به ۲۱ ژانویه، ۲۰۲۲:

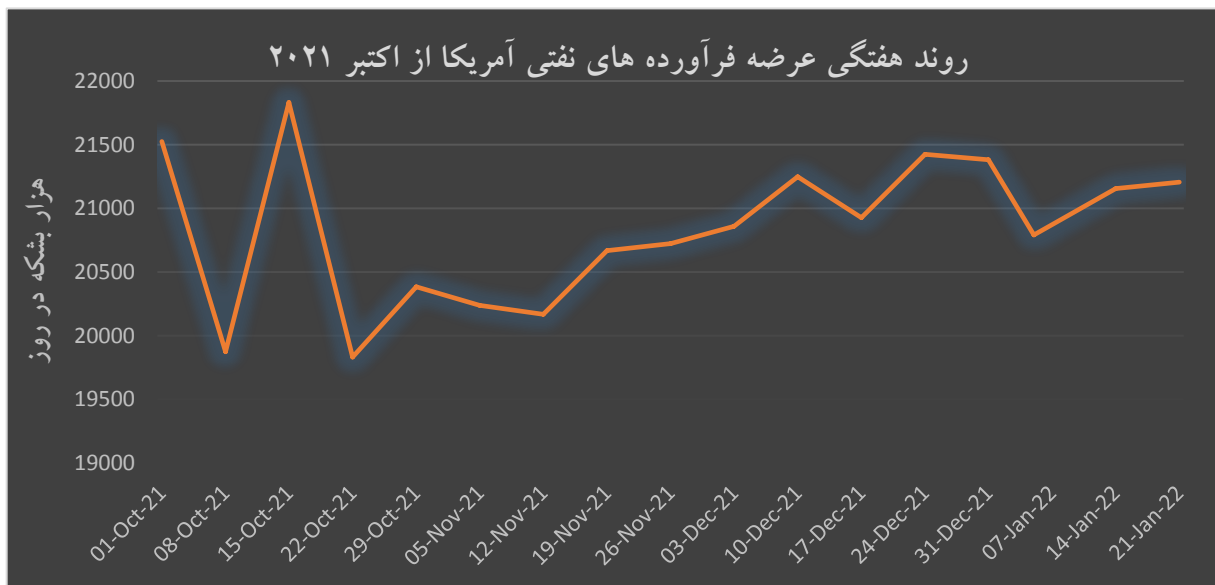
مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر نوسانات قیمت نفت به تفکیک عوامل تقویت‌کننده و تضعیف‌کننده به شرح ذیل است:

۱- عوامل تقویت‌کننده قیمت نفت:

- **افزایش میزان تقاضای جهانی نفت:** طبق گزارش ماهانه اوپک، اثر نوع جدید ویروس کرونا بر تقاضای جهانی نفت ضعیف‌تر از انتظارات ارائه شده در ماه گذشته بوده است و پیش‌بینی می‌شود رشد تقاضای نفت برای سال ۲۰۲۲ به میزان ۴/۲ میلیون بشکه در روز خواهد بود. هم‌چنین میانگین مصرف جهانی قرار است به ۱۰۰/۸ میلیون بشکه در روز برسد که از سطح قبل از همه‌گیری بیشتر خواهد بود. طبق گزارش مذکور، تأثیر نوع جدید ویروس کرونا در واقع خفیف و کوتاه‌مدت خواهد بود و هیچ تغییر قابل توجهی در پیش‌بینی‌های تقاضا ایجاد نخواهد نکرد.^۴ هم‌چنین پیش‌بینی‌های گلدمن ساکس بیانگر آن است که تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۲۲ نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۳/۵ میلیون بشکه در روز افزایش خواهد یافت و تقاضا در سه ماهه چهارم به ۱۰۱/۶ میلیون بشکه در روز خواهد رسید.^۵
- **افزایش تقاضای نفت آمریکا:** طبق داده‌های اداره اطلاعات انرژی آمریکا، میانگین کل فرآورده‌های عرضه شده آمریکا که شاخصی برای ارزیابی تقاضا است، در هفته منتهی به ۲۱ ژانویه، به میزان ۵۰ هزار بشکه در روز افزایش یافت و به ۲۱,۲۰۷ هزار بشکه در روز رسید. در این میان، عرضه فرآورده‌های میان‌تقطیر هم‌چون گازوئیل و نفت کوره نسبت به هفته گذشته به میزان ۱۷۶ هزار بشکه در روز افزایش یافت و به ۴,۲۰۰ هزار بشکه در روز رسید. عرضه سایر فرآورده‌ها نسبت به هفته گذشته به میزان ۱۷۹ هزار بشکه در روز افزایش یافت و به ۸,۸۰۵ هزار بشکه در روز رسید. درحالی‌که عرضه بنزین به میزان ۳۰۵ هزار بشکه در روز کاهش یافت و به ۸,۲۰۲ هزار بشکه در روز رسید.

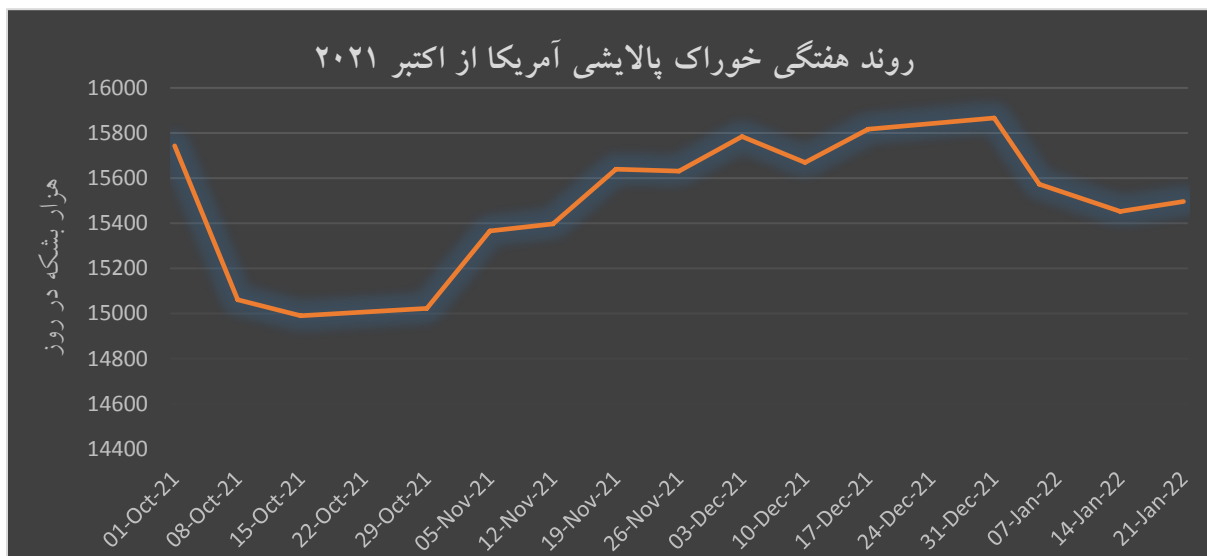
^۴ Monthly Oil Market Report - OPEC, January 2022

^۵ Goldman Saches, January 2022

Source: U.S. Energy Information Administration, January 26, 2022

- افزایش سطح خوراک پالایشی آمریکا: براساس گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا در هفته منتهی به ۲۱ ژانویه، سطح خوراک پالایشی آمریکا به میزان ۴۴ هزار بشکه در روز افزایش یافته و به ۱۵,۴۹۷ هزار بشکه در روز رسید که به میزان ۷۷۶ هزار بشکه در روز (معادل ۵/۲۷ درصد) بیشتر از مدت مشابه در سال قبل می‌باشد.

Source: U.S. Energy Information Administration, January 26, 2022

- کاهش تعداد دکل‌های نفت آمریکا: شرکت خدمات انرژی بیکر هیوز در گزارش خود در روز جمعه اعلام کرد که تعداد دکل‌های نفت آمریکا، که نشانگر اولیه تولید آتی است، در هفته منتهی به ۲۱ ژانویه، ۱ دستگاه کاهش یافت و به ۴۹۱ دستگاه رسید. تولید نفت خام آمریکا نسبت به هفته گذشته ۱۰۰ هزار بشکه کاهش یافت و به ۱۱/۶ میلیون بشکه رسید.^۶
- تداوم کمبود عرضه جهانی نفت خام: علی‌رغم آن که افزایش تولید نفت از سوی لیبی، تا حدی کمبود عرضه از سوی تولیدکنندگان بزرگ را جبران کرد، با توجه به انتظار سرمایه‌گذاران مبنی بر تداوم کمبود عرضه جهانی، قیمت نفت خام شاخص افزایش یافت. تأثیر محدود شیوع امیکرون بر تقاضا، افزایش چشمگیر خرید نفت در بازار و همچنین کمبود عرضه باعث شده است تا قیمت‌های نفت خام به بالاترین سطح در چند سال اخیر برسند و احتمال تداوم روند افزایشی قیمت‌های نفت وجود دارد. سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و متحدانش از جمله روسیه، که با هم به نام اوپک پلاس شناخته می‌شوند، پس از توافق تاریخی کاهش تولید در سال ۲۰۲۰ که به منظور حمایت از بازار و قیمت‌های نفت به عمل آمد، به تدریج در حال افزایش تولید می‌باشند، اما بسیاری از تولیدکنندگان کوچکتر با مشکلاتی در راه افزایش عرضه مواجه شده‌اند. در همین حال، بر اساس اعلام شرکت ملی نفت لیبی، به دلیل محاصره میدین نفتی غرب، تولید نفت لیبی در هفته گذشته حدود ۹۰۰ هزار بشکه در روز بود. تولید نفت لیبی در ابتدای سال به ۷۰۰ هزار بشکه در روز کاهش یافته بود که نقش خود را در افزایش قیمت ایفا کرد.^۷
- افزایش تنش‌های سیاسی: تهدیدات ژئوپلیتیکی شدید از جمله حمله به امارات متحده عربی توسط حوثی‌ها و بن بست مذاکرات بین روسیه و غرب بر سر اوکراین، منجر به افزایش قیمت‌های نفت شد.
- درگیری روسیه و آمریکا بر سر مسأله اوکراین منجر به روند صعودی بازار شد. آمریکا و اروپا، مسکو را متهم می‌کنند که به دنبال به قدرت رساندن یک رهبر طرفدار روسیه در این کشور است و در صورت مداخله نظامی، روسیه را به شدت تحریم خواهند کرد.^۸
- تولیدکنندگان بزرگی مانند امارات متحده عربی و روسیه و همچنین مصرف‌کنندگان عمده در بازار نفت، نگران تنش‌های سیاسی جهانی هستند که می‌تواند بر چشم‌انداز عرضه اثر بگذارد. نگرانی‌های عرضه در طی هفته، پس از حمله به کشور امارات افزایش یافت، در اثر این حملات، انفجار در کامیون‌های حامل سوخت اتفاق افتاد و اعلام شد که امکان دارد تأسیسات بیشتری مورد هدف قرار گیرد. طبق گزارش Energy Rystad خسارت وارد شده به تأسیسات نفتی امارات در ابوظبی به خودی خود قابل توجه نیست، ولی

^۶ Baker Hughes, January 2022

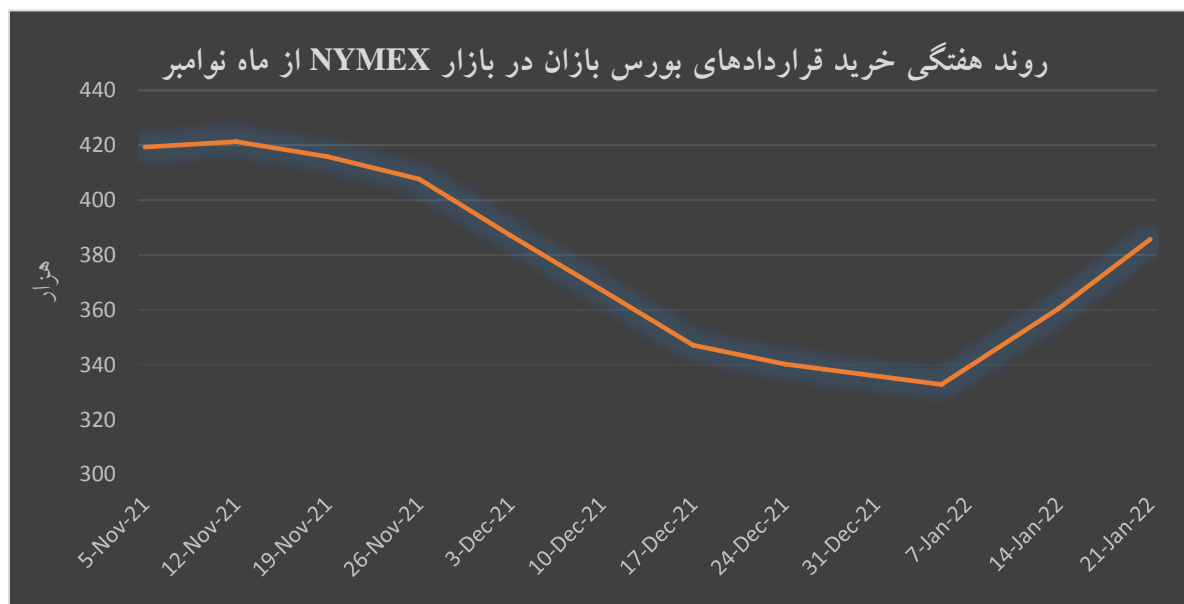
^۷ Goldman Sachs, January 2022

^۸ Reuters, January 2022

نگرانی‌های بیشتری را در مورد اختلالات بیشتر عرضه نفت خام در منطقه در سال ۲۰۲۲ ایجاد می‌کند و این حمله خطر ژئوپلیتیکی را نیز در منطقه افزایش می‌دهد.^۹

- **قطع شدن خط لوله نفت خام عراق-ترکیه:** پس از آتش‌سوزی در یک خط لوله عراق به ترکیه که موجب توقف عملیات انتقال نفت خام از شمال عراق به بندر Ceyhan ترکیه شد، نگرانی‌ها در مورد چشم‌انداز کوتاه‌مدت عرضه را افزایش داد و متعاقب آن، قیمت نفت افزایش یافت.^{۱۰}
- **پیش‌بینی افزایش قیمت نفت در نیمه دوم سال:** مورگان استنلی انتظار دارد که قیمت نفت خام برنت در نیمه دوم سال جاری به ۱۰۰ دلار ب‌ بشکته برسد و بازار به سمت «کسری سه‌گانه» همزمان ذخایر، ظرفیت مازاد تولید و سرمایه‌گذاری پیش برود. بازارهای کلیدی فرآورده‌های نفتی (بنزین، سوخت جت و گازوئیل/دیزل) همگی اختلاف قیمت بالای کرک، شیب تند ساختار بکواردیشن و کاهش ذخایر به پایین‌ترین سطوح را نشان می‌دهند. این بانک پیش‌بینی خود از قیمت نفت برنت را به ۱۰۰ دلار بر بشکته در نیمه پایانی سال افزایش داد که در مقایسه با ۹۰ دلار و ۸۷/۵۰ دلار که قبلاً برای سه ماهه سوم و چهارم برآورد شده بود، افزایش داد.^{۱۱}
- **افزایش تعداد قراردادهای بورس‌بازان در بازار نایمکس:** در هفته منتهی به ۲۱ ژانویه، خالص وضعیت خرید تعداد قراردادهای بورس‌بازان بعد از ۱۰ هفته متوالی افزایش یافت و با افزایش ۲۵۳۰۰ قرارداد نسبت به هفته قبل، به ۳۸۵۸۰۰ قرارداد رسید.

Source: Investing, January 21, 2022

⁹. Reuters, Rystad Energy, January 18, 2022

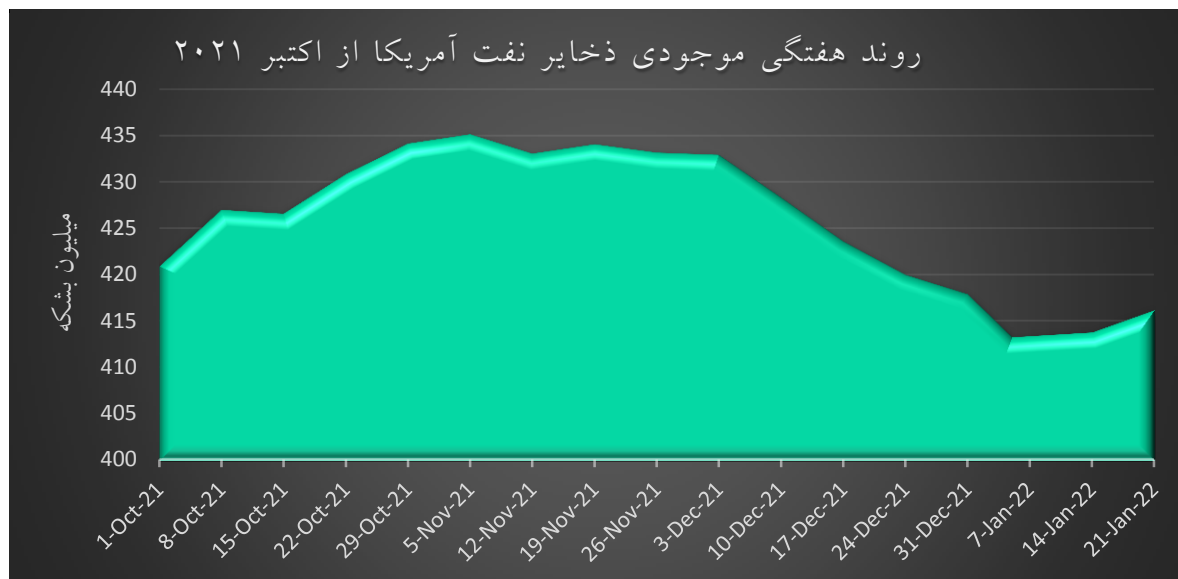
¹⁰. Oil Price, Reuters, January 17, 2022

¹¹. Morgan Stanley, January 21, 2022

۲- عوامل تضعیف‌کننده قیمت نفت

- افزایش سطح ذخیره‌سازی نفت خام: طبق داده‌های اداره اطلاعات انرژی آمریکا، در هفته منتهی به ۲۱ ژانویه، موجودی ذخایر نفت خام این کشور ۲/۴ میلیون بشکه افزایش یافت و به ۴۱۶/۲ میلیون بشکه رسید و به میزان ۶۰/۵ میلیون بشکه (معادل ۱۲/۶ درصد) کمتر از مدت مشابه در سال قبل می‌باشد. موجودی ذخایر بنزین نیز ۰/۲ میلیون بشکه افزایش یافت و به ۲۴۷/۹ میلیون بشکه رسید.

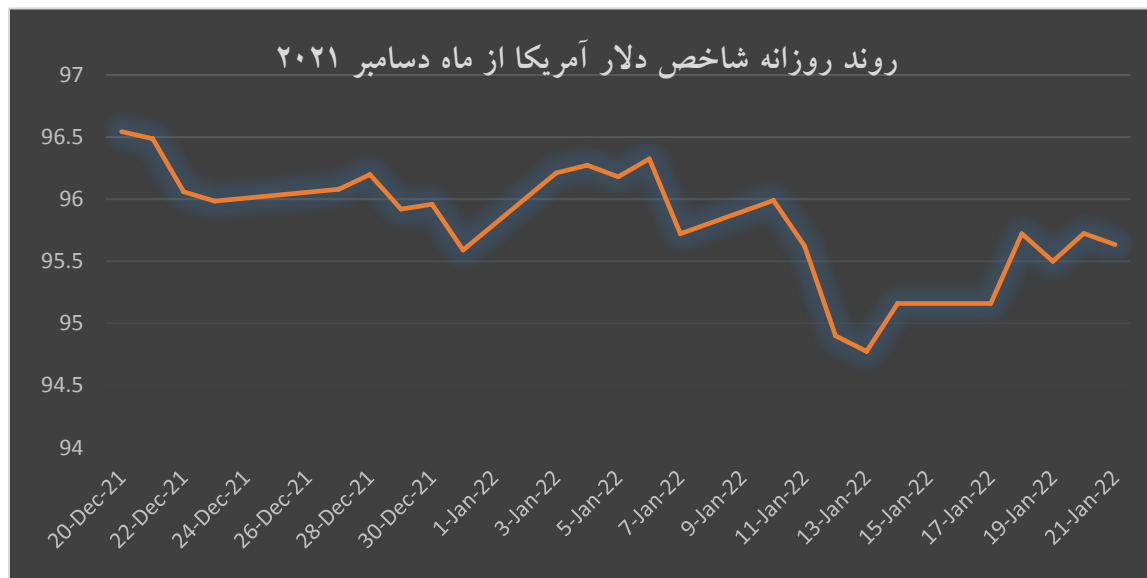
Source: U.S. Energy Information Administration, January 26, 2022

- کاهش مصرف بنزین در هند: افزایش موارد ابتلا به گونه جدید کرونا در هند که بر هزینه‌های مصرف‌کنندگان نهایی و همچنین بخش حمل و نقل در این کشور تأثیرگذار بود، منجر به کاهش فروش بنزین در این کشور در دو هفته اول ژانویه شد. داده‌های جمع‌آوری شده توسط پالایشگاه‌های دولتی هند نشان می‌دهد که فروش گازوئیل نیز توسط خرده‌فروشان دولتی سوخت کشور طی ۱ تا ۱۵ ژانویه به ۲/۴۷ میلیون تن رسیده است که ۱۴/۱ درصد نسبت به مدت مشابه در ماه دسامبر و حدود ۵ درصد نسبت به سال گذشته کاهش یافته است. در بخش حمل و نقل سنگین نیز طی ۱ الی ۱۵ ژانویه نسبت به مدت مشابه در ماه دسامبر ۱۵ درصد کاهش گزارش شده است. لازم به ذکر است که فروش بنزین که حدود دو پنجم کل مصرف سوخت هند را تشکیل می‌دهد، مستقیماً با فعالیت صنعتی در سومین اقتصاد بزرگ آسیا مرتبط است.^{۱۲}

¹². Reuters, January 18, 2022

- افزایش ارزش دلار: در هفته منتهی به ۲۱ ژانویه، متوسط شاخص دلار، با افزایش ۰/۲۶ درصدی نسبت به هفته گذشته به ۹۵/۵۴ رسید.

Source: Investing, January 21 , 2022

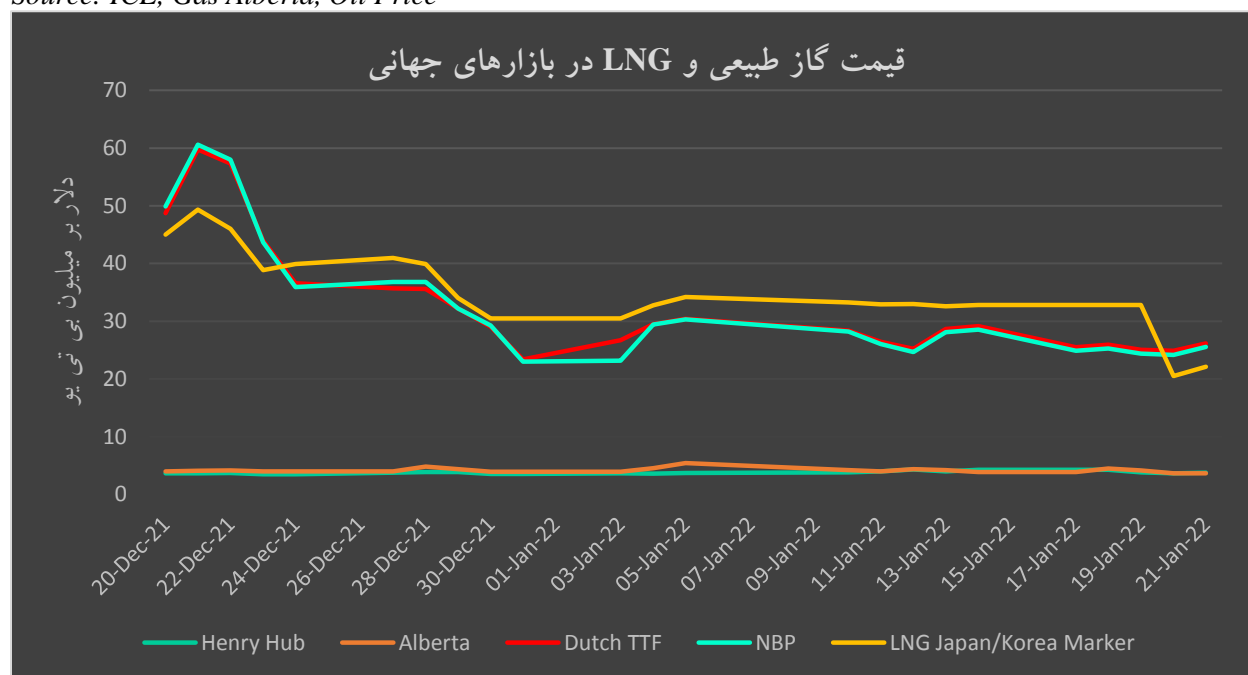

تمولات بازار گاز

روند قیمت‌ها:

در بازار گاز شمال شرق آسیا قیمت تک‌محموله‌های LNG به دلیل کاهش اشتیاق خریداران برای ارسال تقاضاهای جدید خرید به بازار، کاهش یافت. در عین حال انتظار می‌رود سطوح بالای ذخیره‌سازی گاز ژاپن، باعث محدود شدن تقاضاهای جدید خریداران ژاپنی برای خرید تک‌محموله‌ها از بازار شود. طی چند هفته اخیر، قیمت‌های تک‌محموله LNG تحویلی به شمال شرق آسیا به دنبال تغییر مسیر محموله‌ها به سمت اروپا و افزایش قیمت هاب اروپایی افزایش یافت که منعکس‌کننده تقاضای برآورده نشده در شمال شرق آسیا است. قیمت‌های بالای TTF احتمالاً عرضه‌کنندگان LNG در آتلانتیک را به حفظ فروش محموله‌ها در این منطقه به جای تحویل به بازار آسیا تشویق خواهند کرد. یک واردکننده LNG ژاپنی به دنبال خرید تعدادی محموله برای تحویل در ماه‌های فوریه و مارس است که برخی از آن محموله‌ها را به حوزه آتلانتیک ارسال خواهد کرد^{۱۳}.

Source: ICE, Gas Alberta, Oil Price

¹³. Argus LNG Daily, MEES, January, 2022

در بازار گاز اروپا، علی‌رغم روندهای ژئوپلیتیکی مانند افزایش میزان تنش‌ها بین روسیه و اوکراین، تأخیر در خط لوله نورد استریم ۲ و نیز شرایط خط لوله مهم یامال-اروپا، شاخص قیمت TTF هلند کاهش یافت. با این وجود، قیمت گاز طبیعی بریتانیا نزدیک به پنج درصد کاهش یافته است و معاملات آتی در ماه مارس و آوریل نیز نزدیک به شش درصد کاهش را نشان می‌دهد. براساس گزارشات آرگوس، کاهش قیمت‌ها به دلیل کاهش اختلالات عرضه در نروژ، پیش‌بینی آب و هوای ملایم‌تر که تقاضا را کاهش می‌دهد و نیز بالاترین میزان واردات LNG به اروپا از نوامبر ۲۰۱۹ است. به طور کلی، اگر چه قیمت گاز به دلیل ورود ذخایر اضافی LNG کاهش یافته است، اما نمی‌توان شرایط آب و هوایی ملایم را نادیده گرفت. در عین حال انتظار تداوم واردات کافی محموله‌های LNG طی ماه آینده بر قیمت محموله‌های با موعد تحویل نزدیک بازار TTF تأثیر منفی گذاشته است. در ماه گذشته واردات محموله‌های LNG به منطقه اروپا افزایش یافته است و نسبت به زمان مشابه سال قبل از ۶/۵ میلیون تن به ۹/۲ میلیون تن افزایش یافته و نسبت به ماه نوامبر نیز ۱/۵ میلیون تن بیشتر است. در عین حال کاهش قیمت تک محموله‌ها در حوضه پاسیفیک باعث باقی ماندن محموله‌های آتلانتیک و عدم تمایل عرضه‌کنندگان برای ارسال تک محموله‌ها به سمت شرق شده است.^{۱۴}

در بازار گاز ایالات متحده آمریکا، قیمت گاز در هفته منتهی به ۲۱ ژانویه، کاهش یافت و به ۳/۸۷ دلار بر میلیون بی تی یو رسید. براساس داده‌های IHS Markit، متوسط کل تولید گاز طبیعی نسبت به هفته گذشته بدون تغییر ماند و در سطح ۹۹/۹ میلیارد فوت مکعب در روز باقی ماند. تولید گاز طبیعی خشک نسبت به هفته گذشته به میزان ۰/۳ درصد کاهش یافت و به ۹۳/۴ میلیارد فوت مکعب در روز رسید. در این میان، متوسط خالص واردات گاز از کانادا به میزان ۵/۱ درصد افزایش یافت و به ۶/۳ میلیارد فوت مکعب در روز رسید.

طبق اطلاعات IHS Markit، کل تقاضای گاز طبیعی ایالات متحده نسبت به هفته گذشته به میزان ۶ درصد کاهش یافت. مصرف گاز در بخش خانگی، تجاری به میزان ۸/۲ درصد کاهش یافت، اما نسبت به مدت مشابه در سال گذشته ۱۵/۲ درصد بیشتر است. مصرف در بخش صنعت به میزان ۲/۲ درصد و مصرف گاز برای تولید برق به میزان ۵/۴ درصد کاهش یافت. صادرات گاز طبیعی به مکزیک ۲/۲ درصد (۰/۱ میلیارد فوت مکعب در روز) کاهش یافت. گاز تحویلی به تأسیسات LNG ایالات متحده به میزان ۰/۵۵ میلیارد فوت مکعب در روز افزایش یافت و به ۱۲/۸ میلیارد فوت مکعب در روز رسید.

صادرات LNG ایالات متحده در این هفته نسبت به هفته کاهش یافت و بیست فروند کشتی LNG با ظرفیت حمل ۷۶ میلیارد فوت مکعب از آمریکا صادر شد.

¹⁴. Argus LNG Daily, January 2022

براساس اطلاعات هفتگی اداره اطلاعات انرژی آمریکا، در هفته منتهی به ۲۱ ژانویه، قیمت گازهای مخلوط مایع در یک مجتمع تولیدی در مونت بلویو، تگزاس با ۱۱ سنت بر میلیون بی تی یو افزایش نسبت به هفته گذشته به ۱۰/۷۸ دلار بر میلیون بی تی یو رسید. قیمت اتان به دنبال افزایش ۱۱ درصدی قیمت گاز طبیعی در کانال کشتی هیوستون، به میزان ۲ درصد افزایش یافت. قیمت پروپان به دلیل افزایش تقاضای فصلی برای گرمایش به میزان ۲ درصد افزایش یافت. قیمت بوتان و ایزوبوتان که در تولید بنزین موتور استفاده می‌شود، به ترتیب به میزان ۳ و ۴ درصد افزایش یافتند. با افزایش قیمت نفت خام برنت، قیمت بنزین نسبت به هفته گذشته ۳ درصد افزایش یافت.^{۱۵}

¹⁵.U.S Energy Information Administration, January 26, 2022

About us

The section of oil, gas and petro-chemistry is the up-most and first industrial vantage of the country and the pivot of the Economy of Iran. Regarding the importance of this section and the need for coordinating and organizing the most active people in the field of production and exporting oil, gas, and petrochemical products ,some forethoughtful and job- makers in the private section of the country decided to come together to fight against the threats by using the opportunity of mass intelligence and potentials.

2021 Iranian Oil, Gas and Petrochemical products exports' association All Rights Reserved.

OPEX Publications

Website: <http://www.opex.ir>

Contact information: <http://www.opex.ir/en/aboutus/contactus>